

Gorenjec

Št. 31. Leto XIX. - Kranj, 3. avgusta 1935.

Uredništvo in uprava je v Kranju, Strossmajerjev trg št. 1. Telefon št. 73. „Gorenjec“ izhaja vsako soboto. Dopolnje sprejema uredništvo do srede zvečer. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. — Naročnina za „Gorenjca“: celoletno 40 Din, polletno 20 Din, četrtletno 10 Din, pos. št. 1 Din.

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Da nadaljujemo

Prava volilna kampanja za zadnje občinske volitve v Kranju (ali pa kjerkoli) se je uvedla z neštetimi konvencijami v okviru JNS-strankinega odbora. Vsa „režija“ se je izdelala že davno preje doma med zadnjimi omenjenimi štirimi stenami. Strmečim in trepetajočim pa se je na teh konvencijah samo serviralo kako silno mogočna je ta na veke neminljiva JNS partija in kako naj se vsakdo, ki bi si ji upal zoperstaviti, pripravi na svojo poslednjo pot.

Milje hotela Union je bil zbran za te sestanke in duhovne represalije, proti onim, ki bi bili dovolj lahkoverni in še bolj boječi za svoje eksistence.

Tem ogabnostim nasproti pa se je postavila vsa kranjska opozicija, ki se v dobi najjačjega JNS terorja ni bala ničesar, najmanj pa njenih kranjskih režiserjev in „ekspertov“, ker jih pozna od nekdaj v dno duše in v dno žepu ter dobro ve, da morejo fascinirati s svojo vseznalostjo in vsomogočnostjo samo najbolj naivne ljudi. Na tej opoziciji se je razbil končno JNS teror in sicer ne samo v Kranju, temveč je dal krepkega sunka tudi za razbitje takih metod drugim krajem širom Dravske banovine.

Danes lahko mirno trdimo, da je pogum, ki ga je pokazala kranjska opozicija proti JNS terorju, služil tudi drugje za vzgled. Vse je prav dobro znano tudi gospodu generalnemu tajniku JNS stranke ministru Kramarju, o čemer se je lahko še posebej prepričal in bil prepričan po izidu zadnjih kranjskih občinskih volitev, ki je bil kljub vsemu nasilju njegove partije in zavaznikov tako porazen, kakor ga on in njegova kamarila nista pričakovala. Gospod minister Kramar je 11. oktobra 1934, to je 4 dni pred občinskimi volitvami, povedal, da nam bo prišel malo „ponagajat“ v Kranj. Efekt tega njegovega koraka je bil definitivno razbitje takozvane „napredne“ fronte. (Koliko je bilo v nji pravih naprednjakov, je drugo vprašanje, ker so tvorili večino od njih odvisni volilci.) Danes lahko vidi gospod senator dr. Kramar, da biva v Kranju sicer tudi nekaj naprednega meščanstva, da pa celo to napredno meščanstvo po veliki večini ni voljno prenašati kakršnegakoli terorja ali pa komande od zunaj, če se gre za njegove pravice in svobodo uma in prepričanja ter naziranja. V drugih slovenskih mestih, kamor se je JNS stranka vgrizla, je v tem pogledu drugače. V kolikor v tem pogledu celokupno prebivalstvo kranjsko še ni stoočstno vzgojeno, se bo storilo vse, da se mu bo vcepil ponos in odpornost ter čut absolutne neodvisnosti, kakor je to za vzor delalo prebivalstvo naših vasi. Kranj mora v tem oziru glede slovenskih mest, ki se še bahajo z naprednostjo, ki pa je le lažinaprednost, postati slovenski Piemont. Zakaj naj bi bil Kranj kljub „naprednosti“, — nazadnjaški? Kranj dobro ve, da je ta klika že ravno 10 let na robu izginotja,

da pa se je držala samo še vsled vladajočih žalostnih razmer, ki jih je pričarala po 6. januarju JNS tiranija in njeni oprode. Sedaj je tega v glavnem že konec. Da se pri novih volitvah ne bo nikjer več mogel pojaviti slični ali enaki režim, je tak režim treba razglatiti in ga nato z neodvisnimi glasovi pogrnati v zgodovinski zapisnik. V imenu zakona se ne bodo nikdar več pripisovali umrli volilci in nikdar več ne bodo občinski policaji z vsemi mogočimi izgovori plašili teroriziranih volilcev, ker bomo skrbeli zato, da se bodo jamstva svobode, ki nam jih daje ustava, pravočasno in na pravem mestu spoštovala. Raje gospodarsko in vsako drugo smrt, kakor pa jugofašistični teror in talminacionalizem.

Na JNS konvencijah se je sklepalo v prvi vrsti, kako ugonobiti in denuncirati protivnike takih JNS-manir. Za JNS mogotce so ti protivniki v oni dobi terorja malo pomenili, ker so se sami sebe smatrali za vsemogočne eksponente strahujoče Srskičeve in Uzunovičeve vlade, četudi so sami bili odvisni od bakšisev vseh mogočih vrst. Kljub vsem tem poskusom pa je opozicija bila vedno zavednejša in vedno močnejša tako, da se je sklenilo, da se nje voditelj mora dan pred volitvami aretirati ter s tem zbegati vse njene vrste, kakor se je to dejansko zgodilo na nešteto krajih.

Motil bi se, kdor bi mislil, da je bilo s tem vse gonje že konec. Nekaj dni pred volitvami je slavno tajništvo kranjske JNS klike poslalo svojemu protektorju tedanjemu ministru Kramarju osebne popise vseh tej kliki nasprotnih 24 kandidatov in 24. njih namestnikov. Radi posebnosti v načinu popisovanju je bil g. minister podžgan, da pride prav gotovo „ponagajat“ v Kranj.

Na vsa ta zgodaj opisana dejstva niso prav nič iritirala, pripravljeni smo bili tudi na zapore, čeprav nismo obljubljali zato svoje srčne krvi, kakor so jo obljubljali drugi, tedaj so se čutili varne pred vsakimi posledicami za take falotarije. Dobro pa je, da ravno vsled teh razkritij vemo, kje je leglo kranjskih denuncijacij. Kdo sicer drugi bi imel časa, da za 48 svojih somiščanov iztika za vsakojakim perilom ter ima obenem žalosten pogum, kaj takega pisati, ne da bi se zgrozil sam nad seboj? Kdor premore kaj takega je brez dvomno sposoben tudi za vse druge lumparije, pred katerimi se sicer vsak zagrizen vendar pa dostojen, nasprotnik umije roke.

V takem ozračju smo prišli v pravo volilno kampanjo. Na eni strani ves teror, ki ga je za vladni hrbet se skrivajoča JNS partija znala večje insecinirati, na drugi strani pa samoobramba in več protinapad, ki ga zmoro samo človek, ki mu ne more ne v gnotnem in ne v moralnem oziru do živiga, dasi tudi so take in podobne pasti posameznikom pripravljali 10 let,

pripravlja. Pa to bi bilo samo poglavje o lenem gospodarju. Kmeti list pa se da vprašamo, kaj reče na tole: Kam pride kmečki grunt, če na njem gospodarji kmet, ki ni samo lenuh, ampak povrh tudi še zapravljevec, zdražbar, pretepač in postopač? Prav tako — kakor na gruntu, je tudi v državnem gospodarstvu, ki tudi gre na kant, če ima take gospodarje. To pa so kot znano bili naši samostojni kmetje in njihovi priveski med meščani, ki so glasom priznanja g. Križnarja sicer mislili začetki z delom, kot zapravljevec narodnega premoženja pa so storili prav vse mogoče, da celo delavoljni kmetje niso mogli in smeli delati. Pogledajte naše zadruge, pogledajte naše kmetijske strokovnjake, ki so bili vrženi na cesto, pogledajte naše prosvetne ustanove izraz kmetijskih pridlov, pa poglejte tudi vodstva naših občin in premislite, na kakšne načine so jih dobili v roke zastopniki takih „kmetov“, za katera se sedaj poteguje Pucelj-Marušičevo glasilo. Čisto malo premislite tudi vprašanje kmetijske družbe, sestavo srezkih kmetijskih odborov, vse delo za napredek kmetijske zbornice in vse delo na pospeševanju kmetijstva tekom let, ko je banoval ali ministroval Pucelj-Marušič. Samo poglejte, koliko časa so se ti ljudje pripravljali na gospodarsko delo! Pri kmetijski dužbi tako temeljito pripravljajo ves kapital za delo, da ga bo prav kmalu zmanjkalo. Pri kmetijskem oddelku banske uprave so prišli tako daleč, kakor pri vseh ustanovah, kjer „gospodarijo“, da se nikjer nič ne pozna, razen v žepu davkoplačevalcev. Pa ti gospodarji niso bili zadovoljni samo s tem, da so nas gospodarsko upravljalci vedno bolj in bolj, še več, oni so nas politično, kulturno in tudi narodnostno morili na našo in državno škodo. Kaj ni prav, da se potemtakem gospodarje, ki so se po tolikih letih zapravljanja in ugonabljanja onemogočili na gruntu, da se take gospodarje dene v začetek pod kuratelo, nazadnje pa, če se ne poboljšajo, da se jih požene z grunta?

Nekaj zelo lepega pa le najdemo v tem članku. List se boji maščevanja nad svojimi ljudmi. S tem priznava, da so „samostojneži“ krivci in da bi se bilo res treba maščevati. Vlada pa je povedala, da bo krivice popravila tistim, ki se jim je pod prejšnjim režimom godilo. To je popolnoma pravilno stališče in ni treba izgubljati besedi o kakem maščevanju. Mi pa vemo, da je prejšnji režim gospodarjev, za ka-

terimi joče g. Križnar, delal zavedno krivice in pregonstva samo zato, ker niso hoteli podpirati lenega in zapravljivega zgažarskega gospodarja. Paragrafi pa, ki so jih ti gospodarji ustvarili radi sebe in paševanja nad narodom, so pa itak še v veljavi in te paragrafe menda ne bo propali gospodar nehal zagovarjati, če se kot njegovo orožje obrnejo proti njemu samemu. Seveda ne radi maščevanja, ampak da se krivce zločinov kaznuje obenem z gospodarjem. Mi smo namreč takega mnenja, da se niti na komando ne smejo vršiti zločini. Nedolžnemu popraviti krivico, zločincu pa kazen!

Kar se, pa legitimacije dopisnika kot predstavnika kmetov tiče pa bo zanimiva tale ugotovitev: Ob priliki volitev je celo v vasi dopisnika ostalo 20 volilcev doma in so le trije oddali zanj glas. To je imeniten glas iz dežele! Nadalje bo zanimivo ugotoviti pa tudi še to, da smo morali za časa dopisnikovega županovanja prodajati krave za politične kazni. Menda bo samo iz tega vzordela za napredek gospodarstva menda že mogoče sprevideti, kako lepo izgleda, če se dopisnik vsiljuje v „samostojnem“ glasilu kot glas iz dežele in kot predstavnik pravega kmečkega mnenja. Menda bi takega gospodarstva ne mogel rešiti tudi POF ne, ker bi prava naša vas poglala iz svoje srede obenem s takimi politiki tudi po farje, če bi se tam pokazali.

Koliko pa je vse tarnanje pisca vredno in koliko mu je na srcu ljudski blagor, pa bi mi njemu in kmet-skemu listu kaj lahko postregli z ne-prelepimi izjavami pisca samega, ki jih je ob raznih prilikah dajal. Ker pa ni v članku ravno o njih besede, pa bomo še zaenkrat z njimi malo počakali.

Kmet-skemu listu nadalje radi sedanjeprejšnje skrbi za kmeta povemo še tole bridko resnico: Kakor hitro zgine s posestva gospodar, ki je lenuh, zapravljevec in postopaški zgažar, je grunt že na potu napredka, ker ga ni, ki bi uničeval premoženje, če pa je novi gospodar še povrh pošten, delaven in v stroki dobro izučen, tedaj pa tudi grunt cvete. Tako je tudi danes pri državnem gospodarstvu. Samo, da so zginili taki slabi gospodarji, je za državni grunt že zelo velik napredek, katerega noben glas z dežele ne bo v kmet-skemu listu mogel preprečiti. Med žitom in okopavinami je pač treba poruvati radi boljših gospodarskih uspehov — plevel.

Tedenske novice

15. avgusta na Brezje!

Bojevnika slovesnost na Brezjah

Tabor mož in fantov na Brezjah

Dne 15. avgusta (na Veliki Smareri) se vrši ob 11. dopoldne velik tabor slov. mož in fantov, na katerem bomo imeli — po letih — priliko slišati naše odlične predstavnike in zasluzne moze. Da se tabor, slov. mož in fantov vrši letos tudi na Brezjah, hočemo s tem povdariti, da smo Slovenci vsikdar otroci nebeške Matere, najsibo v žalosti ali v veselju. Gotovo pa bo tabor na Brezjah posebno svečan in prirsčen, saj se bo vršil pod okriljem Marije Pomočnice.

Ker bo za udeležence slovesnosti na Brezjah za ta dan najbrže dovoljena pol. žel. voznja, bo omogočeno, da pridete tudi iz oddaljenih krajev. Nadaljne podrobnosti kakor tudi imena govornikov se še objavijo. Sklicatelji.

—*—

Ostale vesti. Vsi bivši vojni kurati in predsedniki bojevnških skupin se vabijo na širšo sejo, ki se vrši dne 15. avgusta (na Veliki Smareri) ob 1 uri popoldne v samostanski dvorani na Brezjah. Ker je važen dnevni red prosimo za polnoštevilno udeležbo. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. Odbor za postavitev spomenika Franu Bonaču.

Kakor prejšnja leta se tudi letos vrši na Veliki Smareri (15. avgusta) pri Mariji Pomagaj na Brezjah običajna slovesnost in sicer ob pol 10 uri pridiga, nato sv. maša z ljudskim petjem. Po končani sv. maši molitve za padle in umrle vojne tovariše. Zatem zapoje pevci „Oj Doberdob“ in godba zaigra državno himno. Tovariši bojevniki in odsluženi vojaki pridite ta dan na Brezje, da se v molitvi spominimo naših pokojnih voj. tovarišev in vseh onih, ki so nas skozi leta vodili, a jih ni več med nami. Prošnji za polovično žel. voznjo bo najbrže ugodeno.

Reditelji evh. kongresa, ki se udeležite 15. avgusta s kolesi našega romanja k Mariji Pomagaj na Brezje, bodite točno ob 9 uri dopoldne na zbirališču nad vrhnjimi stopnicami. Vozite v skupinah previdno in se držite desne strani, ker je promet na glavni cesti z avtomobili velik. Za one pa, ki pridejo z vlakci, bo najbrže dovoljena polovična voznja, kar bo pravočasno objavljeno.

11. avgusta v Komendo

Pripravljalni odbor sklicuje o priliki blagoslovitve ehvarističnega svetilnika v Komendo gorenjski tabor v nedeljo 11. avgusta 1935.

Glas z dežele

Kmeti list je v 29. št. kaj zanimiv. Priobčil je celo enkrat zopet glas z dežele s podpisom g. Križnar Tomaža, v katerem seveda ta gospod deli nasvet sedanji vladi.

Kmet-skemu listu najpreje ni prav, da je padla prejšnja vlada, ki da je pravkar začela z delom na gospodarskem polju. To samo zahteva list tudi od sedanje vlade, češ da je narodnostno vprašanje za kmeta že rešeno in da ga ni treba reševati. Ta utemeljitev je podprta na ta način, da bi naj tudi drugi sloji ravno tako delovali za napredek, kakor dela kmet od jutra do večera v trudu in znoju. Zato list sedaj razmišlja, kako da je mogla vla-

da tako nanagloma pasti. Da bo to lažje razumel, mu bomo pa mi dali malo odgovora. Ker se Kmeti list poteguje za prejšnjo vlado tudi z utemeljitvijo, kam bi prišel grunt, če bi tako nanagloma menjal gospodarje, kakor država vlade, sedaj tudi trpi v skrbi za kmečki grunt vprašamo: Kam bi prišel kmečki grunt, če bi kot prejšnji režim začel z gospodarskim delom šele po toliko letih, kolikor so grunt-državo vladali „samostojni kmetje“ — člani JNS. Tudi na kmetih je tako, da grunt vrže gospodarja, ki se leta in leta k delu pripravlja. Država je tudi tak grunt, ki vrže gospodarja, ki se na delo za gospodarski napredek predolgo

Spored: V soboto 10. 8. 1935: Kresovanje. V nedeljo 11. 8. 1935: Ob 5: budnica. Ob 8: Sprejem nadškofa in gostov. Pozdrav predsednika občine. Odhod vseh društev k službi božji. Ob 9: Na prostem nadškofova maša z ljudskim petjem, govor prezv. nadškofa, blagoslov spomenika padlim vojakom.

V opoldanskem odmoru koncert domžalske godbe na vrtu g. Mejača. Ob 2: Pete litanije na prostem, blagoslov evharističnega svetilnika.

Otvoritev narodnega tabora pod vodstvom predsednika občine g. Janeza Štrčina. Govor: Dr. Miha Krek, Dr. Marko Natlačen. Ob

V nedeljo vsi na veliko

pol 4: Po taboru prijateljski sestanek vseh udeležencev na vrtu restavracije g. Mejača pri pogrnjenih mizah s priznanim komendsko postrežbo, srečolov z bogatimi dobitki, petje pevskih zborov, domžalska godba.

Obnova prosvetnih društev na Gorenjskem

V št. 59. Službenega lista so navedena sledeča društva, ki so s posebnim odlokom banske uprave radi rešitve notranjega ministra dr. Korošca zopet na Gorenjskem upostavljena:

Ovsiše, Rove, Nevlje, Mengeš, Poljane, Homec, Mekinje, Radovljica, Koroška Bela; Dobje, Kamnik, Železniki, Smartno pri Kranju, Breznica, Kropa, Mavčiče, Smlednik, Podbrezje, Lom, Skofja Loka, Črnuče, Izlake, Vače, Vrhpolje, Zagorje ob Savi, Dol pri Ljubljani, Cerklje, Jesenice, Selca, Goriče, Kovor, Kranjska gora, Brdo, Sv. Trojica pri Kamniku, Kotredež, Sv. Gora, Križe, Jezersko, Spodnji Brnik, Kolovrat.

Vsa ta društva so bila u članjena v Prosvetni zvezi v Ljubljani in obnovljena obenem z njo. Ker pa je bilo mnogo drugih društev, ki so bila razpuščena še pred razpustom prosvetne zveze v Ljubljani, so ta še neobnovljena društva po večini zaprosila za dovoljenje za delovanje in pričakujejo v najkrajšem času ugodne rešitve.

Obnova društev je razveselila prav vse bivše kulturne delavce in članstvo in v tej obno-

vi vidijo znamenje, da bo sedanja vlada delovala za napredek nroda nesebično in v demokratičnem duhu. Člani teh društev z največjim veseljem nameščajo društvene napise in druga znamenja in se prireajo v zvezi z obnovo društev velike svečanosti. Prav, da se vse vesele kulturnega napredka!

KRANJ

Plakati Jugoslovanske strokovne zveze, s katerimi se vabijo meščani ter okoličani na veliko delavsko prireditev, gotovim ljudem ne dajo miru prej, dokler ne obleže razcelrani na tleh. Motijo se tisti ki, opravljajo to ne lepo delo, če mislijo da bodo stem škodovali naši delavski prireditvi, ter naši strokovni organizaciji. Ker tudi meščanstvo ter celokupna kranjska okolica dobro veda, da le v močnem delavskemu stanu je rešitev meščana ter okoliškega kmeta. Ako še delavec finančno oslabi, bo s tem najhujše prizadelo mesto ter bližnjo okolico. Vabimo celokupno meščanstvo ter okolico, da podpre zavedno delavstvo s tem, da obišče 4. avgusta našo delavsko namuščensko prireditev na Laborah, kjer boste z vsem izbornu postreženi. Jugoslovanska stro-

obrtno veselico pri „Peterlinu“

kovna zveza.

Kranj in letovišče. Že zadnjič smo dali nekaj pobude za pospeševanje tujskega prometa. V tem času pa so nas inozemci zopet opozorili na zelo važno zadevo. Ti tuji se seveda zanimajo tudi za okolico in krajevne zanimivosti. Tak vodič naj bi bil pisan v nemškem jeziku, da bi bil razumljiv zanje. (Morda tudi v francoskem!) vodič pa nima pomena samo za orientacijo v Kranju in okolici, ampak ostane tuju tu trajen in lep spomin na bivanje v tem kraju. Ni pa prezreti še velikega pomena teh vodičev za propagando še med drugimi interesi, ki je z vodiči gotovo znatna opora razlagi tujcev o naših razmerah, kajti taka razlaga je mnogo vplivnejša, če je oprta tudi na tiskano besedo, čeprav v tujem jeziku. Ker pa take tiskovine nekaj stanejo, bi se na ta način zopet pri tujih vsaj nekaj zaslužilo. Naj se pa o zadevi nikar ne razmišlja samo, naj se ves tak propagandni material pripravi tekom zime, da bo vsaj za prihodnjo tujsko

sezono pripravljen in natisnjen ter porazdeljen med knjigarnarje, gostilničarje, trafikante in na druga mesta, ki so s tujci v stikih!

Veselica. Društva jug. obrtnikov sporoča, da se vrši v nedeljo 4. avgusta popoldan velika vrtna veselica na vrtu gostilničarja g. Mira Peterlina. Vrši se keglanje na dobitke. Glavni dobitek koštrun. V slučaju slabega vremena se prireditev vrši naslednjo nedeljo.

Udruženje vojnih invalidov v Kranju sporoča: Kot je znano temu odboru, bo dom vojnih invalidov v Beogradu začel v oktobru t. l. sprejemati gojence, ki bodo obiskovali šole v Belgradu. Ravno tako bo dom invalidov nudil brezplačno hrano in stanovanje vojnim invalidom in vdovam, ki bodo potovali skozi Belgrad.

Izvedeli smo pri davčni upravi v Kranju, da je za leto 1935. znižan davek na zemljišče. Vsled tega opozarjamo vse one vojne invalide in udove, katere ne dobivajo zaradi previsokega zemljiškega davka pokojnino, da naj se prepričajo pri davčni upravi, koliko majo za leto 1935. zemljiškega davka. V slučaju, da imajo manj kakor 120 din predpisanega davka, morajo zaprositi, da jim pripada zopet njih pokojnina. Vsak vojni invalid ali udova, če rabijo kakšna pojasnila ali prošnjo, naj se oglasi pri krajevnem odboru udruženja vojnih invalidov v Kranju.

Kranjski abiturientje iz l. 1905. so proslavili svojo tridesetletnico mature. L. 1897. se je državna gimnazija v Kranju razširila v višjo gimnazijo. Tedanji prvošolci, ki so čez osem let maturirali, so se te dni post tot discriminarum zbrali v Ljubljani, proslavili tu v družbi svojih še živčih profesorjev tridesetlet-

Keglanje na dobitke!

nico svoje mature, se tu spomnili svojih medtem umrlih profesorjev, ravnatelja Hubada, kateheta Pernetu in matematika Peterlina ter treh umrlih sošolcev. Naslednjega dne pa so pohiteli v Kranj, da osvežijo svoje spomine na gimnazijsko študijsko dobo.

Lepo jim je potekel čas sestanka in medsebojnega bivanja. V svečanostnem trenutku je med drugim tudi kanonik Šesek iz Novega mesta izstrelil iz svojega največjega kanona

21 strelav, naperjenih na navzoče nekdanje sošolce; izmed njih jih k sreči nekaj, čeprav dobro merjenih, ni zadelo.

V Kranju so obiskali grobove umrlega ravnatelja Hubada in meščanov, ki so se medtem preselili v večnost. Bivši ravnatelj kranjske gimnazije in njih razrednik g. Anton Dokler ter sedanji ravnatelj g. Simon Dolar sta jim razkazala stare in nove zanimivosti in skrivnosti tega zavoda. Zlasti pa je nekdanje abituriente presenetil svojevrstni veliki razvojni prelevil iz nekdanjega gorenjskega mestekranjskega mesta, ki se je v kratkem razdobju s skoraj povsem kmetskimi značajem v lepo industrijsko in tujsko-prometno mesto, ki vrhutega krije v sebi tudi umetniške vrednote kakor staro renesančno mestno hišo in umetniško prenovljeno župno cerkev v gotskem slogu. Ljubljanski podžupan dr. Evgen Jarc je porabil to priliko, da je svoje nekdanje učence na te zanimivosti še posebej opozoril, jih razkazoval in tolmačil.

Vkljub dolgemu razdobju in vojni vihranju študentje abiturientje še vedno v svojih vrstah 4 sodnike, 2 notarja, 1 odvetnika, 5 uradnikov pri banski upravi, 4 duhovnike, 1 profesorja, 1 uradnika v poštni in 1 v železniški službi, 3 zdravnike in 1 uradnika v zasebnem podjetju, skupaj 21. Gorenjski zrak in domača kranjska gimnazija sta jim pripomogla do trdnega zdravja in uspehov v življenju.

Naša obrt

Obrtnike, ki zaposlujejo vajence, opozarjamo na novo uredbo o organizaciji in učenju načrtu v strokovnih nadaljevalnih šolah, posebno pa na član 55., ki se glasi:

„Učenci (vajenci), ki jim je s pogodbo določena doba učenja obrta potekla, smejo opravljati pomočniški izpit (§ 25. zakona o obrtih); ne morejo pa dobiti izpričevala o opravljenem pomočniškem izpitu, dokler ne predlože izpričevala o tem, da so hodili tri (3) leta v strokovno nadaljevalno šolo in jo uspešno dovršili. Potemtakem morajo učenci, ki so opravljali in opravili pomočniški izpit, niso pa dovršili te šole, še nadalje hoditi v šolo do dovršenega 18. leta starosti.“

Člen 37. „Šolsko leto traja 9 mesecev, od 1. septembra do konca meseca maja. Vpisovanje se vrši od dne 15. do 31. avgusta.“

V slučaju slabega vremena se vrši veselica prihodnjo nedeljo.

Gorenjci nosijo TIVAR-jeve obleke, ker so dobre in poceni
TIVAR OBLEKE

Lavtizar Josip:

Junaška doba Slovencev

Zgodovinska povest iz 15. stoletja. Godi se na Gorenjskem ob času turških vpadov.

(Nadaljevanje.)

Tedaj so vdrli razbojniki v cerkev in pokončevali vse po vrsti. Čeprav je vikar skril, kar je bilo večje vrednosti, vsega vendar ni mogel skriti. Turki niso mogli gledati oltarjev, zoprni so jim bili kipi svetnikov. Mohamedova vera je namreč češčenju svetih podob hudo nasprotna. Zato so pometali po tleh, karkoli je spominjalo na božje reči, v cerkev pa pripeljali konje in jih privezali ob stene.

Štiri dni so ostali Turki v Križah, preden so šli naprej na Gorenjsko. Koliko hudega so prestali Križani v teh štirih dneh, bomo videli v prihodnjih poglavjih.

XVI.

V turški sužnosti.

Prijezdili so Turki tri na belih konjih vsi mladi, so sable sukali tri dečle so skali, te dečle zale lepé za Turke niso marale.

Zalostna usoda je zadela kriško občino. Prebivalci so morali bežati pred turškim nasilstvom. Tujec je postal gospodar na njih rodni zemlji. Pa ne samo gospodar, temveč tudi uničevalec njih domov.

Povedali smo že, da so se ljudje poskrili v gorah. Eni so bežali pod planino Dobroč, drugi pod Kokovnico, nekateri na Kriško planino. Več se jih je pa skrilo v podzemeljskih jamah.

Župan Grašič si je izbral za svoje bivanje Kriško planino. Naročil je ljudem, kje naj ga iščejo, ako bi potrebovali pomoči. Premišljeval pa je tudi, na kakšen način bi dobival poročila o tem, kaj delajo Turki. Ni mu bilo treba dolgo premišljevat. Poklical je Balanta iz Sničnega. Čeprav delomrzneš, pa tudi Balant ni imel le slabih lastnosti. Bil je, kakor smo že videli, zanesljiv poizvedovalec in krepko izražen policijski talent. Dobro je znal preračunati vse ugodnosti in vse zapreke, ki bi mu služile ali nasprotovale v tem poklicu. Kot neprijatelj površnosti in zato temeljit v raziskovanju je imel o ljudeh rajši slabo kakor dobro sodbo. Tega človeka si je torej izbral za svojega zaupnika. Rekel mu je pred svojim odhodom na Kriško planino:

„Balant! Ti imaš čas in pogum, da boš ob moji odsotnosti pazil na gibanje Turkov. Zanesem se na tvojo pozornost, o kateri sem se že dvakrat prepričal. Pazljivo zasleduj sovražnika in mi vesti- no poročaj o njem. Poleg tega pa pazi, da musam ne prideš v roke.“

„Nič se ne bojte zame, oče župan“ — je dejal Balant samozavestno. „Tudi vi še ne poznate starega lesjaka. Kar iz oči vam berem, kaj mi hočete naročiti. Še točneje kakor si mislite, bom opravljal svoj posel. Le spite brez skrbi. Zvesto bom stal na straži in zasledoval sovražnika. Podnevu bom gledal, ponoči pa poslušal. Prosim vas samo to, da mi daste za pomočnika Koširjevega Tineta. Je prebrisan fant. Sam ne bom mogel vsega storiti.“

„Prav“ — mu je pritrdil Grašič. „Vzemi Koširjevega Tineta za pomočnika. Poglej tisto melino sredi planine.“

„Jo dobro vidim“ — je odgovoril Balant. „Nad melino in pod njo pa gozd.“

„Da“ — je rekel Grašič. „Prav malo pod melino pa je velika skalnata lopa in blizu nje še ena marjša. Tam bo naše začasno stanovanje.“

Balantu so bili ti kraji znani že od poprej, zato ni potreboval daljših pojasnil.

Še tisto popoldne sta zapustila Grašič, njegova žena Katarina in več drugih sosedov svoje domove. Težavna je bila ločitev od rojstne hiše, toda upanje, da pridejo zopet nazaj, je tolažilo odhajajoče. Blago so odpeljali že poprej na določeno mesto. Lenca in njene tovarišice pa so še pospravljale zadnje drobnarije, da jih poneso v hribe.

„Ne mudite se dolgo in pridite hitro za nami“ — jim je zabičeval Grašič pri odhodu.

Pot je peljala naše begunce po klancu nad kriško cerkvijo, z vrha klanca pa so šli po strmini naprej. V okrilju skalovja in v varstvu pred vremenskimi neugodami je dobilo prostor kakih 30 oseb. Iz bližnjega bukovega gozda so nanosili suhega listja in ga nastlali po vlažnih tleh. Zadovoljni so bili z novim stanovanjem, saj človek veliko preneša, ako ima potrpežljivost za spremljevalko.

Kar hitro je nastala oktobrova noč. Ukresali so luč in pristavili k ognju lonce za večerjo. Votlino pa so zakrili z vejami, da se ogenj ni videl v dolino.

„Toda kje hodi Lenca?“ je vpraševal Grašič. „Zdaj bi morala biti že tukaj. Z njo ste šli tudi Dolžanovi dve, Mina in Rotija, pa še nobene ni.“

Člen 38. „Naknadni vpis sme dovoliti iz upravičenih razlogov upravnik šole sam do dne 31. oktobra, bansa uprava pa v svoji pristojnosti do dne 30. novembra.“

Po tem roku se ne more noben učenec več vpisati.“

Da bodo torej mogli vajenci v redni učni dobi dokončati tudi šolo, priporočamo vsem obrtnikom, ki zaposlujejo vajence, da bi te sprejemali v učenje samo v času od začetka junija do 30. novembra. Končno pa podpisano združenje obrtnikov prosi svoje člane iz območja občine Kranj, da mu javijo koliko in katere vajence nameravajo še sprejeti v učenje do 30. novembra 1935.

Skupno združenje obrtnikov v Kranju.

Rejci malih živali. Vse rejce in prijatelje malih živali kateri gojijo: koze, ovce, zajce, kure, gosi, race, golobe, ptiče itd. v ljudno vabimo na redni društveni sestanek, kateri se bode vršil v nedeljo dne 4. VIII. ob pol 10 dopoldne v gostilni Beksela v Kranju. Važni razgovori radi velike živalske razstave, katere se bo vršila v Kranju. Pristopajte k našemu koristnemu društvu! Javite nam točno, kaj želite razstaviti! Vse informacije dobite pri društvu: Gorenjski rejec malih živali v Kranju, Huje 13.

IZLOZBENO TEKMOVANJE

Z začudenjem so se ljudje vpraševali, kaj naj pomeni, da so v tem času v Kranju tako lepo opremljene izložbe. Prav posebno pri tem pa je bilo to, da so bile vse izložbe okrašene z gorenjskimi nageljni. Bilo je to prvo tekmovalno izložbenih aranžerjev v Kranju. Veliko je bilo zanimanja za te prireditve zlasti med trgovci. Prišla je posebna komisija iz Ljubljane in ocenila vse, ki so tekmovali. Podajamo točen rezultat ocen: po posameznih strokah z navedbo točk (arabska številka) in višino ocene (rimska številka ali priznanje):

1. stroka: moška manufaktura: Savnik Ivan (Javornik Oskar), 51, I., Sajovic Hani (Kuralt Joško) 39, priznanje, Arnšek Peter (Kozina Ludvik) 37, priznanje. 2. stroka: damska manufaktura: Savnik Ivan (Javornik Oskar) 69, I. (Jugočeška.) Arnšek Peter (Kozina Ludvik) 50, II. (Jugočeška.) Osredkar Mihael (sam) 44 pos. priznanje. Kokl Matija (Pogačnik Anton) 40, pos. priznanje. Pirc Ciril (Pegan Kat) 31, priznanje (Jugočeška.) 3. stroka: moška moda: Adamič Anton (Povše Ciril) 76, I. Savnik Ivan (Javornik Oskar) 69, II. 4. stroka: damska moda: Savnik Ivan (Javornik Oskar) 67, I. Oroš Viljem (sam) 34, priznanje. Kanduč Sonja (sama) 19, II. 5. stroka: moška kofekcija: „Tivar“ d.d. (Korbar Viktor) 36, priznanje. Jazbec Albin (sam) 20, drugo priznanje. 6. stroka: damska kofekcija: Goltes Lado (Goltes Zora) 58, I. Levičnik Angela (sama) 50, II. „Tivar“ d. d. (Korbar Viktor) 49, III. 7. stroka: galanterija: Savnik Ivan (Javornik Oskar) 75, I. Adamič Anton (Kovše Ciril) 63, II. — 8. stroka: špecerija: Rekar Ivan (sam) 43, pos. priznanje, Andrašič Ignac (Feldin Franjo) 42, pos. priznanje, Andrašič Ignac (Feldin Franjo) 42, pos. priznanje. Terčon Albin (sam) 32, pos. priznanje. — 9. stroka: steklo, porcelan: Berjak Franc (Martinšek Ivanka) 56, I. Hlebš Rudolf (sam) 34, pos. priznanje. — 10. stroka: čevlji: Štefe Franja (Vrečnik Anton) 50, I. „Peko“ d. d. Česen Dragica) 49, II. Strniša Franc (sam) 45, pos. priznanje. „Bata“ d. d. (Gogala Alojz) 40, pos. priznanje. — 11. stroka: tehnični predmeti (kolesa, šiv. stroji, elektr. itd.): Majnik Ignac (Bradaška Fani) 45, pos. priznanje. Schilling Drago (sam) 40, pos. priznanje. Savnik Ivan (Javornik Oskar) 34, pos. priznanje. — 12. stroka: urarstvo in juvelirstvo: Rangus Blaž (sam) 1. izložba 37, priznanje. Rangus Blaž 2. izložba 34, priznanje. Levičnik Ivan (Levičnik Milan) 34, priznanje. — 13. stroka: specialne izložbe: Berjak Franc (Martinšek Ivanka) 58, I. Šturm Valentin (Ivo Šefic) barve 46, pos. priznanje. „Sava“ d. d. (Ribnikar Ana, knjigarna) 37, priznanje. Tošar Viktor (sam) tapetništvo 38, priznanje.

Največ izložb je opremila tvrdka Savnik Ivan. Ljudje so vajeni gledati pri Savniku vedno lepe izložbe, zato sedaj v tekmovalni niso vzbujale posebne pozornosti. Tekmovala je tvrdka s 6 izložbami, skupaj pa jih je imela 14. Zanimivi so bili napis, vzeti iz slovenskih narodnih pesmi. Ob 20 uri zvečer je bila na Star pošti razdelitev nagrad in diplom.

Skupina poselske zveze v Kranju sporoča svojim članicam, da pridejo v nedeljo 4. avgusta z vlakom ob 16.35 v Kranj stanovske tovarnišice in Ljubljane. Vse članice naj pridejo po možnosti na kolodvor, odkoder bo kratek skupni izlet.

ŠKOFJA LOKA

Koncerti godbe „Lubnik, ki jih vrši vsako sredo in soboto zvečer, so pozivili našo promemado. Upamo, da bodo tisti JNS elementi, ki so vse hudo želeli godbi, zavzeli sedaj drugo sta-

lišče, saj kaj ti ljudje vendar mislijo, ali ne vedo, da je njihove „večnosti“ konec. Žugali so jim celo z odvzemom instrumentov, čeprav jih je godba prav sama nabavila. Z delom, ki ga godba vrši v povzdigo našega mesta, je zaslužila polno naklonjenost meščanstva.

Naša šola in ferijalci. V našo novo šolo so se letos zopet naselili ferijalci, a na čigavo dovoljenje, pa ne vemo. Postavili so v kuhinji velik štedilnik in tudi ne vemo na čigave stroške. Po spalnicah in hodnikih hodijo v težkih čevljih, dočim naš otroci ne smejo in se morajo vsi v copate preobuvati. V imenu staršev in davkoplačevalcev stavimo vprašanje: kedar bomo enakoprani z ferijalci?

Se enkrat smetiše in unjišče. Ob cesti proti Suhi, ki je lepa sprehodna pot zlasti za letovičarje, se nahajajo celi kupi smeti in cunj. Občina gotovo ne more samo z enim za čiščenje potov in cest najetim delavcem vsega urediti in očistiti, zato naj bi se občinska uprava s primerno prošnjo obrnila na poveljstvo našega vojaštva, ki bi ji gotovo nudilo vso pomoč. Vojništvo je to že večkrat sijajno dokazalo, da omenimo samo to, da je zgradilo smučarsko skakalnico, dočim vsako dole v Sok. domu tudi izvrši. Čudno se nam zdi, da se v tem pogledu nikdo ne spomni nanje.

PREDDVOR

Smrt. Na Zgornji Beli je umrla 21 letna Tončka Rozman. Bolehala je dalj časa za jetiko. Naj v miru počiva. V Ameriki pa je umrl Janez Polajnar iz Potoč.

Žegnanje. Običajno žegnanje pri sv. Jakobu je privabilo mnogo ljudi na goro. Kljub temu pa je bila sv. maša ob 9 uri pri fari dobro obiskana, ki se izjemoma opravlja vse nedelje, ko je maša pri podružnicah. Tako lahko vsak opravi svojo nedeljsko dolžnost, tudi starejši ljudje.

Popravila zvonika. Gornji del zvonika je popravljen in prepleškan. Zidarska dela pa izvrši koncem avgusta zidarski mojster Vrtač.

Ljudsko petje. Ljudsko petje se pri nas kar ne more uveljaviti. To je mogoče le tam, kjer res ljudstvo poje. Kako je na primer pri sv. Jakobu vse drugače donelo, ko so pri tistih še pevci iz Visokega, Milj in Predoselj.

Vodovod. — Ze več let se pripravljamo na to prepotrebno napravo. Doselej je, žal, ostalo vse le pri dobrih sklepih. Le higijenski zavod z gg. ravn. dr. Petričem in inž. Guzeljem na čelu se resno trudi za naš vodovod in je oskrbel že vse potrebne načrte, za kar bodi gospodoma izrečena topla zahvala. Letos smo ustanovili vodovodno zadrugo in zainteresirali vse posestnike prizadetih vasi za vodovod. Imamo komaj 1 km oddaljen krasen studenec z najboljšo pitno vodo in močan, da bi zadostoval 10 občinam. Sam g. župan iz Kranja je vskliknil: „Le kje so bili takrat, ko smo gradili vodovod za Kranj, naši turisti in lovci, da tega studenca niso iztaknili!“ Istotako se je zelo pohvalno o njem izrazil g. sreski načelnik. — Zadruga je podvela vse mogoče korake, da se z delom nemudoma prične. Izmoledovala je od vlade izdano podporo, manjka nam le kakih 150.000 Din gotovine, pa bi že ta mesec zapole lopate. Kako hvaležni bi bili, če bi nam kdo tak zaklad odkril! — Kaj pa bogati Kranj in sosednje občine, ki tudi celo poletje vodi samo jezike kažete, ali bi ne mogli nam in sebi priskočiti na pomoč in bi skupno gradili in se skupno dobre vode veselili? Ali morda čakate, da vam bodo tri male vasice zgradile zajemalnik in rezervar, potem bi pa pristavili zraven svoje piskrčke? Čas za pomisljanje je potekel. Obstojta pa velika nevarnost, da bo voda nam in tudi vam — saj za nekaj let — padla v vodo!

Tujsko in prometno društvo si je za povzdigo letovišča steklo že neveljavih zaslug. — saj z dobrimi sklepi. Manjka le še majhen korak: izvršitev. Vrli novi odbor bo ta korak gotovo napravil!

CERKLJE

Tukajšnje prosvetno društvo je oživele. Odbor je sklenil, da se bo vršil izredni občni zbor v nedeljo 15. avgusta ob 3 pop. v dvorani ljudskega doma v Cerkljah. Na ta občni zbor ste vabljeni vsi člani omenjenega društva. Sprejemali se bodo tudi novi člani, za kar se jih že sedaj veliko zanima. Tudi odbor se bo povečal. Kakor se že naprej vidi, bo društvo zelo hitro napredovalo, samo, da bo enkrat dobilo še vse svoje premoženje nazaj, za kar se čudimo, da se take stvari že ne vrnejo? PROSILI PA NE BOMO!

Kadar stopiš mačku na rep mijavka. Vsako soboto in nedeljo, ko čitamo Gorenjca, je pri nasprotih mavskanje, kar je za starejših nasprotnikov seveda bolj prebrisanih, pa godrnjanje, kakor n. pr. ti prokleti farji, ta

krelikalna banda, itd., ali se še ne bodejo naveličali pisati? Povemo pa, da ti dopisi izhajajo izpod peresa popolnoma preprostega človeka, katerega nekateri napredni užitarji zmerjajo z izrazom „pavr zagaman“.

Nesreča za nesrečo. V nedeljo 21. VII., je N. Zelnik iz Dvorji pasel kobilo na vrtu, eden od navzočih otrok je v to žival vrgel kamen. Kobila je radi tega poskočila ter brcnila z nogami in je odbila dve in pol letnemu fantku nogo. Njegov oče Zelnik je takoj poskrbel, da se je fantek prepeljal v ljubljansko bolnico.

Se hujša nesreča pa doletela 13 letnega sina Kuralt Jaka v Cerkljah. V nedeljo jutraj med jutranjo mašo je ta nesrečni fantiček šel pogledat na novo še ne popolnoma dograjeno električno malo centralo k Krešu J. v Cerkljah. Nesrečnej se je približal glavni „Osi“, ta ga je zgrabila za predpasnik ter navila okrog in vdarjala z njim ob tla, da mu je razbila lobanjo. Nezavestnega je rešil monter. O nesreči so takoj obvestili tukajšnjega ban. zdrav. dr. Bohinca, kateri mu seveda ni mogel pomati. Par minut nato je revež izdihnil. Pogreb je bil zelo ganljiv. Udeležba je bila velika domačih in tujih ljudi. Spremljalo je pokojnega Francelja tudi kakih dvesto otrok z venci. Prerani žrtvi naj bo lahka ta zemlja in naj mu sveti večna luč. Njegovim staršem pa izrekamo najgloblje sožalje.

Letošnji fantovski nabor. Kakor vse kaže, so se fantje za nabore letos malo bolj dostojno pripravili in to jim vsa čast! Prešlo naj bi res enkrat tisto divje pitje in preklinjanje. Vsak naj bi bil ponosen, da je le fest fant, ako je sposoben, ne pa da je to lepo in mogočno, da preklinja in razgraja. Fantje, ta stara navada je grda in kaj takega naj se pri nas Slovincih opusti, mi moramo biti ponosni na našo domovino in ne je tako blati. Fantje, ako ne ubogate inteligence, ubogajte vsaj starše, kateri vas gotovo dobro učijo, da greste trezni na nabor; ako si sposoben, se zavedaj, da si poklican na branik domovine, da boš vojak, ne neka propalica. Lepega petja in dostojnega vriskanja vam pa menda nobeden ne bo branil.

Zadržno knjigovodstvo, pa ne povsod. Ali je prav, da se iz blagajniškega dnevnika trgajo listi? Ali je prav, da se številke, katere so napisane, postrugajo in primerne napišejo? Ali je pravilno, ako je naprimer v izdatkih napisano: 3500 Din, in črez te številke se pa kar enostavno pretegne 4500. Ali je pravilno, da se kupi barva za zadrugo, pa se ne rabi? Ali je pravilno, da bi občni zbor pri zadrugi koštal 3—400 Din? na katerem se porabi nekaj papirja in le malo črnila; ali pa bi bilo pravilno tako knjigovodstvo za pouk? Ali je pa to sploh pravilno in dopustno, bo pa seveda imelo zadnjo besedo še?

POPRAVEK

Ker je bilo v zadnji številki Gorenjca pomotoma pisano, da je bil lokal, v katerem se nahaja pekarija, last Jožefa Lapajne. Ni! Res je pa, da je to posestvo Julke Lapajne. Ni pa ne res, da bi Jože Lapajne ne bi bil posestnik. Res pa je, da je posestnik takozvane „Bajdovine“ ali Bajdove bajte, kakor pravijo ljudje.

Planinsko slavlje pripravlja pašniška zadruga pri sv. Ambrožu nad Cerkljami za 18. avgust v zvezi s proslavo 15. letnice obstoja. Slavlje se bo vršilo na Krvavcu. Program bomo še priobčili.

Škof dr. G. Rožman je obiskal v petek 26. Krvavec in imel tam tudi sv. mašo.

Ali boli glava? Ker se nekaj blebeta, da bo naša gasilska četa imela za kriti neke sodnijske stroške, kateri so nastali pri neki seveda znani tiskovni raspravi med tremi dobro poznanimi osebami, ki hočejo sedaj zvaliti stroške na društvo, ki že tako komaj diha. Sma-tramo pa, da je pravilno, da javnost to ve, da ne bodo nekateri naselili nekim podpisom, kateri bi res vtegnili drobitu škodovati in nekaterim pa v korist, ki kar na svojo pest najemajo advokate in tožarijo v imenu organizacij. Kdor drugim jamo koplje.

Sodni revizor se je v sredo zgasil pri tajniku pašne zadruge pri Sv. Ambrožu nad Cerkljami. Po pregledu knjig je blagajniške knjige odnesel s seboj. O zadevi bomo še spregovorili, kadar bodo knjige s sodnimi podatki zadrugi vrnjene.

TRZIC

Delavski tabor. V nedeljo dne 11. avgusta se vrši „delavski tabor“ pri sv. Juriju nad Bistrico pri Trzicu, katerega prirede Strokovna skupina delavstva v Trzicu, skupno z Mladinskimi zvezami iz Kovorja, Leš in Križev. Ob 9 uri bo sv. maša v kapelici zunaj cerkve, katero bo daroval preč. gospod župnik A. Vovk ter bo med isto imel tudi dnevu primeren govor. Med sv. mašo bo ljudsko petje. Po cerkvenem opravilu bo zborovanje krščanskega

delarstva na prostoru pred cerkvijo. Govoril bo zastopnik centralne JSZ in zastopnik Mladinske zveze. Sodelovala bo tudi Tržiška cerkevna godba. Pohitimo ta dan na prijazen griček sv. Jurija, s katerega je lep razgled po Gorenjski. Starost cerkvice in obzidje okoli nje nam priča, da je služila prednikom za zavetišče pred sovražnikom — Turkom. Zato naj bo tudi ta tabor na teh zgodovinskih tleh kot obrambno sredstvo pred napadi, katerih je deležno danes delavstvo, posebno krščansko prepričano delavstvo, od vseh mogočih strani. Pridimo, da povdarimo svoja krščanska načela in smernice, da se v istih še bolj utrdimo in dobimo novih moči za v boj za svoje pravice. Prepeljimo s seboj tudi omahljivce in tuditiste, katerim morda naša načela niso dovolj jasna, da se o njih prepričajo.

KRIŽE

Zopet dovoljeno Kat. prosvetno društvo. S modrim državnikiškim činom notranjega ministra dr. Korošca, je popravljen pred dvema leti storjeni kulturni zločin nad državo in sloven. narodom, ko je bila razpuščena Prosvetna zveza in v njej včlanjena prosvetna društva, s tem, da je to organizacijo zopet dovolil, ko je razveljavil razpustitveni odlok takratnega bana in s tem omogočil zapetno kulturno delovanje slovenskega naroda! — Radi tega je omogočeno tudi zopetno delo Kat. prosvetnega društva v Križah. To društvo je ustanovil dne 16. oktobra 1896 na žegnanjsko nedeljo takratni kriški kaplan, g. kanonik Josip Volc, sedaj v Ljubljani; Bog ga živi! Od začetka je bil tudi predsednik društva, takrat imenovanega Kat. izobraževalnega društva v Križah. Ustanovnih članov društva je le še nekaj živih, med njimi tudi sedaj že sivolasi večkratni bivši predsednik g. Franc Perko z Brega. — Upamo, da bode društvo pridno izobraževalo in vzgajalo članstvo po potih umske in srčne kulture, da bode prihodnje leto ob 40 letnici ustanovitve društva lahko ponosno na svoje delovanje.

Kdor zida

hišo, sebi ali drugim, mu zasteklim stavbo poceni in solidno ali dam samo šipe točno po merah prizreane. Mizarji pri šipah popust. Na zalogi imam vedno stekleno opeko vseh vrst.

Prepričajte se, prihranili boste.

Hlebš - Kranj

ŠENCUR

Umrj je 88 let stari Logar Jožef iz Šenčurja. Bodi mu miren večni sen.

Na Brezje gremo! 4. avgusta vrne kranjska dekanija nikoli pozabljeni obisk Kraljici Slovencev. Gotovo je, da število udeležencev iz šenčurske župnije tudi to pot ne bo stalo med zadnjimi. — Vsem naj vam bo to romanje veselo zagotovilo, da boste ostali v ljubezni božji stanoviti do konca!

Poročila sta se v nedeljo v župnijski cerkvi v Šenčurju Ludvik Tomše in gđ. Mici Prosen iz Šenčurja. Na novi življenski poti jima želimo vso srečo.

LEŠE

Naš bivši šolski upravitelj, ki je mnogo trpel radi nekaterih pregorelih duš, je dobil zadostenje. Vsi prizadeti so sprejeli kazen, ki pa je bila bolj mila. Da še vedno misli na nas g. Kristan, je pokazal s tem, da je pripeljal svoje učence k nam na izlet. Presenetilo nas je lepo petje narodnih pesmi.

Naši salezijanci. Težko pričakujemo vsako leto sinove don Boska. Vsako nedeljo opravljajo pri nas v tem letnem času ob 10 sv. mašo. K tej sv. maši pride mnogo takih ljudi, ki prej le redko prihajajo k službi božji in se še takrat le dolgočasijo. Naši salezijanci pa s svojimi govori in lepim petjem tega ne pustijo.

BEGUNJE pri LESCAH

Visok obisk. Veseli nas, da nas večkrat obišče naš narodni voditelj g. Dr. Anton Korošec. Mi mu želimo mnogo veselja na lepem Gorenjskem.

Odrpta noč in dan so grobna vrata. Dne 25. julija smo pokopali Mežnarjevo Micko. Dolgo let je služila Bogu in vsa njena opravila so bila le Bogu v čast. Vsem gg. duhovnikom, ki so kdaj služili v Begunjah, jo priporočamo v molitev.

Mnogo letoviščarjev imamo letos v našem kraju, saj je naš kot eden med najlepšimi. V bližini je Radovljica, ki ima moderno kopališče in ne daleč zopet Bled, v ozadju pa kra-

GORENJCI, obiščite obrtno razstavo v Radovljici, ki je odprta še do 15. avg. 1935

sne planine. Želimo, da bi se vse naše oblasti zanimalo za ta kraj in pomagale pri lepševanju kraja.

Vojaške zadeve

Opozarjajo se vsi starši in varuhi nedoletnih otrok, za katere prosijo ali želijo, da se jih sprejme v razne vojaške šole, naj se v tem pogledu ne obračajo na razne vojaške privatne pisarne ali do zakotnih agentov in pisarjev, ker so taka pojasnila pri teh gospodih precej draga in je vendar škoda za denar, ki si ga ljudje v današnjih časih pač z velikim trudom pridobivajo. Naj ljudje ne nasedejo lažem, da jim zamore kaka privatna oseba, ki se javno ali zakotno ukvarja s temi posli, njihovim otrokom-reflektantom za razne vojaške obrtne, godbene, podoficirske in druge šole tudi v resnici pomagati do sprejema v te šole, četudi so slučajno dotični služili pri vojakih kot oficirji, vojaški uradniki ali podoficirji, ker so za sprejem gojencev za vojaške šole merodajne vojaške sprejemne komisije, ki obstoje iz višjih oficirjev in voj. zdravnikov ter se pri tem ne ozirajo na kake protekcije, temveč vršijo strogo izbiro prijavljenih kandidatov. Vsakdo lahko dobi ob uradnih urah brezplačne informacije v teh in ostalih voj. zadevah pri svojih občinah ali voj. referentih pri sreskih načelnstvih, kamor naj se prizadeti neženirano in zaupno obračajo po pojasnila.

Sprejem gojencev v podoficirsko zrakoplovno šolo, v Novem Sadu. Pogoji: naše državljanstvo, dobro obnašanje in nekaznovanost, dovoljenje staršev ali varuhov, starost od 17. do 21. leta (rojeni v letih 1914, 1915, 1916, 1917 in 1918), dovršena osnovna šola in popolno zdravje, kar ugotovi voj. zdravnik ob priliki sprejemanja v šoli. Bok. do 1. septembra t. l.

V vojaško godbeno šolo v Vrhu se sprejemajo 14-letni gojenci. Pogoji: z uspehom dovršeno osnovna šola, dobro vedenje, dovoljenje staršev in varuhov, dober posluh za godbo in petje. Prošnje se sprejemajo do 10. oktobra t. l. Kdor ima najdalje do 5. oktobra t. l. vse potrebne listine v redu, naj se javi pri kapelniku voj. godbe v Ljubljani, radi posluha in nato pri voj. zdravniku glede zdravja in sposobnosti.

Obavljen je nadalje tudi razpis za sprejem gojencev v Pomorsko vojno akademijo in za nižjo šolo intendanske akademije. Pogoji za sprejem v pomorsko akademijo je izvršenih 6. razredov gimnazije (ali realke) z maturo ali izvršeno pomorsko akademijo.

Prosilci za sprejem v navedene šole morajo predložiti označenim komandam šol lastnoročno spisane prošnje in predpisno kolekovane, do določenega termina, sicer bode prepozno.

Potrebne informacije daje ob uradnih urah sresko načelstvo ali žandarmerijske postaje.

Prosveta NA DELO!

Prav gotovo se je vsak prosvetni delavec od srca razveselil novice, da je naša vrhovna kulturna ustanova, Prosvetna zveza, zopet upostavljena. Dolga leta so morali naši društveni delavci z žalostjo v srcu gledati, kako se širi med našim ljudstvom, zlasti med mladino, vedno večja surovost in podivjanost. Gledali so, pa niso smeli ničesar ukreniti, da bi zavezili zlo, ki se je širilo po deželi. Vsak nepristranski opazovalec razder bo potrdil, da so bile posledice razpusta naših prosvetnih društev naravnost strahotne. Naša mladina se hoče izživljati. Izživlja pa se lahko sebi in narodu v korist ali nesrečo, kakor pač izrablja priliko. V mestih in industrijskih krajih se dandanes mladina največ bavi s sportom, kar ni nič slabega, če bi se sport gojil po res zdravih sportnih načelih. V naših vaseh pa se sport ne goji v toliki meri, da ga lahko smatrali kot glavno organizacijo naše mladine. Tu so največ naše mladine združila v svojem okrilju ravno naša prosvetna društva s svojimi odri in knjižnicami. Nihče ne more tajiti, da bi dobra igra, dobro predavanje in dobra knjiga ne bile v stanu vzgojiti dobrega človeka. In ravno ta smoter imajo naša prosvetna društva, to je bil od nekdaj njihov cilj, četudi se jim je podtikalo politično delovanje od strani onih ljudi, ki bi bili v prvi vrsti poklicani podpreti delovanje teh kulturnih ustanov. Na deželi je naša mladina na razpolago samo dvoje možnosti, da se po domače reče, "postavi", ali v organizaciji, ali v gostilni pri pijači in pretepu. To drži! Naša mladina zlasti fantje se hočejo na vsak način "postaviti" pred javnostjo, naj bo že na kakršenkoli način. Mislim, da ni treba tu posebne modrosti za odgovor kaj je boljše, nož ali izobrazba. Če bi si bili razpustitelji naših društev stavili to vprašanje brez vseh drugih ozirov pred oči, bi do razpusta nikoli ne prišlo, ker pa jim to ni bilo mar, ampak zgolj oskosno in napredno strankarstvo, so napravili ta zločin nad narodom in državo. Hvala Bogu, da je prišel v vlado mož, ki pač najbolje pozna delo in važnost teh prosvetnih društev, ter popravi krivico, katero so jim povzročili strahopetci, ki so povsod videli politično nevarnost.

Naše ljudstvo se danes raduje, da so mu zopet na razpolago društva, katera je tako težko pogrešalo in je za to iskreno hvaležno svojemu voditelju dr. Korošcu.

Sečaj se bodo zopet odprla vrata naših prosvetnih domov. Oglasila se bo naša pesma, odrov se bo glasila naša slovenska beseda, naše knjižnice bodo zopet sejale seme dobre vzgoje med narod. Na naših predavanjih se bo učil naš narod prave resnične ljubezni do svoje države in Vlada. Nj bi pri tem plemenitem delu ne manjkalo nikogar, kateri je resnično na tem, da bo naš narod na taki kulturni stopnji, da se bo lahko postavil pred vsem svetom. Vsak naj po svojih močeh prispeva k graditvi naše velike kulturne stavbe.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 0-50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča Viktor Tonejc tapetnik, v hiši g. F. Azmana.

Važno! Modroce! Otomane, spalne divane itd. izvršuje solidno in po nizki ceni Bernard Maks, tapetnik, poleg Stare pošte, Kranj.

Trgovski lokal ali lokal za pisarno se odda v Prešernovi ulici. Točen naslov v upravi lista.

Priporočam svojo zalogo vseh vrst dežnikov. Sprejemajo se popravila in preobleke. Izvršujem jih točno in solidno. Jenko Alojzij, dežnikar, (poleg trgov. g. Jazbec), Kranj.

Švejalnike za žito po ceni ugodno prodaja "Kovina", Kranj.

Išče se hišnik za vilo v Olševku št. 4.

Učenca ali pridno učenko sprejme v trgovino Drago Fuchs, Kranj.

Vse tiste, ki oddajate čebele v pašo opozarjam, da imam velik čebelnjak na dobrem mestu v bližini Šenčurja. Poizve se Franc Molj, Voglje 10, p. Šenčur.

Iščem lokal za delavnico v Kranju ali okolici z najmanj dvema prostoroma, za takoj. Ponudbe na upravo "Gornjca" pod šifro 250-500 Din.

Ženini in neveste

vse potrebno dobite v I. zlatarski delavnici na Gorenjskem

B. Rangus, Kranj

Istotam lepa izbira ur, zlatnine, srebrnine, očal, toplomerov, „Bleikristall“ jedilni pribor v srebru in Chromu itd. — V Vašem interesu je, da si pred nakupom ogledate res veliko izbiro po solidni ceni. Popravila se strokovno in točno izvršujejo. — Kupujem staro zlato in srebro.

Pri Jazbecu
V KRANJU
za šolarje

najcenejše obleke,
največja izbira.

Za dijake posebno
lepe športne obleke.

Prepričajte se sami
na licu mesta, kar
bo v Vašo korist.

Priporoča se
Albin Jazbec, Kranj

Usnjarska in čevljarska
zadruga

Runo'

1.3.30.3. v Tržiču
priporoča sledeče lastne in zato
najcenejše izdelke:

ovčine v raznih barvah,
kozine za pletene sandale
usnje za površnike,
boks, ševro, jublovino,
galanterijsko usnje itd.
Obiščite nas!

Kis za vlaganje

kumarc in sočivja,
dobite garantirano
pristnega v delikatesi
„PRI PUŠČAVNIKU“

Albin Terčon, Kranj

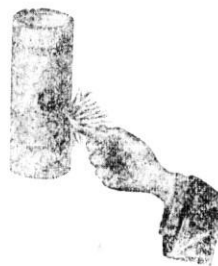
VINA

dolenjska, štajerska in sploh vseh vrst
kupite pri Centralni vinarni v Ljubljani,
Frankopanska ulica 11.

Kajžica res ni velika,
Pa je krita kot se šika.

KOVINA ŽELEZNINA KRANJ

"B
O
H
N.,

POZOR! Za vse verske svečanosti in prilike, društvene prireditve, jubileje in veselice, za razne družinske slovesne dogodke, si za neznatno ceno nabavite raznovrstne pirotehnične predmete: kot topiče, rakete, vžigalice, bombice, različne bengalične ognje in še nešteto drugih zanimivosti. Vsaka nevarnost pri ravnanju izključena. Posebno priporočamo vsem hotelom in penzionom v letoviških časa sezone. Trgovci poseben popust! Zahtevajte ponudbe! Sledite našim oglašom v prihodnjih številkah „Gorenjca“!

„Pira“ d. d. Zagreb

Glavno zastopstvo za Dravsko banovino
Gregorc Slavko hotel „Jelen“

Največje veselje je na spomlad

nositi čevlje, kupljene v trgovini

Franc Strniša - Kranj

Vsi izdelki: opanke, sandale, kapucin čevlji so DOMAČE ROČNO DELO. — Prepričajte se o dobri kvaliteti tudi Vi!

Ako zidaš hišo, naroči zidake in strešnike pri domači

opekarni Zabret-Bobovk

Zarezniki in bobrovec z večletno garancijo in po konkurenčnih cenah.

Jeglič
Rudolf

KAMNOSEŠTVO
IN KIPARSTVO

K R A N J

Kamnoseštvo za marmor in granit s strojnim obratom, stavbno kamnoseštvo in kiparstvo. Spomeniki, grobnice. Plošče za oprave iz raznih vrst marmorja. Plošče za električne instalacije. Umetni kamen, cementni izdelki, stopnice, cevi, graniti, plošče iz raznih vrst granita. Načrti, proračuni.

NAGROBNI SPOMENIKI po najnižjih cenah.